

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.30. Lacrymis. Bonæ sunt illæ lacrymæ pro peccatis effusæ, illasq[ue] te
docebunt effundere Agricola, de quibus Amos Propheta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

Iud. 5. 21.

rei memoriam carmen hoc cecinit Debbora Pro-
phetissa: *Torrens Cifon traxit cadauera eorum.* O
anima terra Dei, heu quor in illis tuis campis ia-
cent prostrata cadauera? Quot scelera? quot ini-
quitates? intellectus turgēt traditionibus dolif-
que contra Deum & proximum: voluntas affe-
ctu repletur tetrenis irascibilis potentia conspi-
rationibus: concupiscibilis turpidinibus, o-
culi desiderijs, lingua detractionibus, manus
petentis negotijs, pedes inordinatis passibus in-
compositi. O anima quam plena cadaueribus,
verendum ne pestis mortisque eternæ discrimen incurras, ad quod confugies agra reme-
dium? Prouideat Deus per misericordiam suam
de celo pluuia, effusus intelligo verasque lacry-
mas. Pluuia ex eo procedunt, quod sol terram
sua luce penetret & vapores attollat in altum,
qui in nubes condensati aquam demittunt in
terram. Veræ sunt illa lacrymæ, quæ proce-
dunt ex eo quod sol iustitiæ animam illumi-
ninet, peruersum illi suum patefaciens statum:
hinc huius virtute solis attolluntur tristitiæ va-
pores & dolores in caput vbi in cerebro con-
densantur & per oculos effluunt extensis. Quan-
do illæ pleno decurrunt gurgite omnia pro-
sternunt cadauera, omnia abripiunt peccata,
vt nec vnum omittant manetque terra limpi-
da, nitida & pura vt crystallum eam esse dixe-
ris.

VII.
Magda-
lenæ la-
crymas
appro-
priantur.

D. PETR.
CHRYS.
Serm. 92.

Exemplo tibi sit Magdalena. O quantis hæc
terra pol' ura cadaueribus: *Erant peccatrix in ciui-
tate:* omnia vitia in illam irruerant. Iudicant iu-
dæens Phariseus, vt Christi pedes attingeret, &
adhuc indecentis, quod Christus consentiret
quod tale os taleque manus illius pedibus in-
figerentur. O Simon (ait Saluator nollet) quam
multa ignoras. Iam etenim nullum hic cada-
uer nec paruum nec magnum: quare? *Remittun-
tur ei peccata multa.* Quis hoc egit? Quis hoc
agerec (quærit D. Petrus Chrysol'ogus:) nisi tor-
rens ille lacrymarum? *A maximis peccatorum for-
dibus largissimo lacrymarum fonte purgata est &
hoc ipse Dominus ait: Videt hanc mulierem? Vi-
des illas lacrymas? sunt illæ torrens Cifon: ete-
nim omnia traxerunt cadauera peccatorum;
ipsa verò effecta est Seraphin amore flagrantif-
sima: Dilaxit multum: facta est calum; in quo
possum quiescere multo iucundius, quam in do-
mo tua, atque in ea inuenio quod me delectat,
magis, quam in tua, illaque plura mihi quam tu,
præstitit obsequia. Quid illam calum reddidit
crystallinum, vbi suum Deus thronum sedemque
collocaret? aquæ lacrymarum. Lacrymarum*

obstupescio potentiam. Porro ex altera parte
ait propheta quod sunt: *Aspectu crystalli horri-
bilis:* nihil etenim ita Satanas exhorrescit ni-
hil magis reformidat, nihil ita vires enervat
quam lacrymæ: solo earum aspectu fugatur,
eiusque in eis capita demerguntur, sic psal-
lente David. Quocirca Magdalena præscia fu-
turæ persecutionis diabolicæ, si Christum se-
queretur ad lacrymarum confugit moesta poten-
tiam.

§. 30. Lacrymis. Bona sunt illæ lacryma pro
peccatis effusa, illasq; te diebunt effundere
Agricola, de quibus Amos Propheta.

EX præfata doctrina inferre Diu. Cyprianus ^{82.} ^{Li. de lap-}
conclusionem aliquam, quam SS. Patres ^{si.}
vt primum statuunt principium & delecta-
rat Diuus Augustinus præclaris argumentis & ^{Serm. 151.}
comparationibus: nam proprie super peccata ex ^{de tem.}
ratione peccatorum effundi debent lacryma. ^{I.}
Ratio prima producitur à priori vt dicunt Lo- ^{Lacrymæ}
gici sumpta ex earum causa: nam vt diximus ^{proprie}
ex corde procedunt oppresso pena, dolore, & pro pec-
tristitia concepta ex alicuius boni naufragio, ^{caus eff-}
vel mali alicuius incurfu, & norunt omnes in- ^{funditur.}
hil nobis grauius inferre posse detrimētum, ^{Ratio 1.}
nec bono priuare meliori, quam vnum pecca-
tum mortiferum: etenim per illud gemma per-
ditur pretiosa gratie, quæ titulus quidam est fe-
curus & irrefragabilis ad eternæ vitæ consecu-
tionem. Considera quam grauius doleret ille, qui
litteras amisisset autenticas, quibus ius haberet
ad immensas facultates, quibus nemo contradi-
cat. Quod si titulus esset ad dignitatem quandam
primariam: quod si ad regnum: quod si ad mun-
di dominium? quid ergo erit eius amittere ad
omnia tegna, Deique facultates? Perduntur Spi-
ritus S. Charismata, quorum vel minimum plu-
ris valet, quam quidquid dare possunt monar-
cha potentissimi. Iacturam incurruunt viuites in-
fusæ (& dux quæ possunt manere, fides scilicet
& spes mortuæ sunt) quarum minima omnibus
preponderat gemmis & montibus quæ tota po-
tenti natura constaret perire animæ vitæ tantò pre-
tiosior vitæ corporis, quanto præualet adamas
pretiosissimus sordido luto, & sydera iterquili-
nio.

Te ipsum misere perdidisti, inquit Diu. Cypria-
nus: etenim cum hac iactura lucra omnia nulli s-
sunt estimationis: Quid enim prodest homini si mō. Matt. 16.
dum 26.

Matt. 16. dum vniversum lucretur, anima vero sua detrimen-
tum patitur: Quid vltat Deus amittit. Quod

II. Anima: detrimen-
tum ma-
xime de-
stendum.
Ho. 13. 8.
z. & seqq.

Ho. cit. 8.
50. 12.

Pf. 67. 20.

Pro. 1. 21.

Ratio. 2.

III.

enim adhuc decumberet infirmus, senit & pro
vita illius apud Deum intercessit: oculos autem
absterxit & faciem exhibuit hilariorem: vt vidit
eum iam obiisse, cuius facti hanc dedit rationem
quod lacrymæ tales forent inefficaces; quando-
quidem per illas, etiam si mare conflasset, illum
non poterat reuocare: Propter infant. m. dum ad. 2. Reg. 12.
huc videret, se iunani & feni & c. nunc autem quia
mortuus est quæ e se iunam? nunquid poterit reuocare
eum amplius? Ego vltam magis ad eum, ille vero nō
revertetur ad me. Quod inde mihi commodum,
licet cordis per oculos intima distillentur? Quid
inde lucri ex tanto luctu ob mortem filij charis-
simi? Quid ille ploratus adferet solacij ob alte-
rius in te ingratiudinem? omnes hæ lacrymæ
vanæ sunt, & inutiles, nullius commodi, & nul-
lius effectus: illis peccata tua desce: nam tantum
tibi commodum adferent vt cuncta deleant &
abluant; tibi que bona valoris acquirant infanti,
quæ perdidisti, imo & ipsum Deum.

Confer D. Hier. in sentu Allegorico verba pos- 83
se intelligi vatus Amos, quibus loquitur & expo- IV.
nit officium prædicatorum, cui sit illis anniten- Aprico-
dum, nimirum vt moueant ad fletus & lacrymas læ nos
peccatores: vt autem doceat illos qualiter de docent
beant eas effundere inquit: Et vocabunt agricolam modum
ad luctum & ad planctum eos, qui sciunt plangere: lacry-
Ignoscat mihi Deus, quid agricolæ cum lacry- mandi.
mis. O quis audiuit vnquam quod illi docere Amos 5.
possent fletu methodum? non extra rem hoc 26.
est: cum iam Dauid dixerit Dei seruis quod lac-
crymas ea profunderent abundantia qua spargit
agricola semina: quanto namque sementis cum
luctu spargitur amariori, tãto messis gaudio col-
ligitur vberiori: Euntes ibant & fiebant miseris Pf. 25. 60
semina sua: venientes autem venient: cum exulta-
tione portant manipulos suos. Verba hæc propo-
sio congrua notanter expendit D. Augustin. ve- Ser. 149.
rum tamen maxime proprium est quod ait Pro- de S. S. 17
pheta, propter duo quæ consideramus in Agricola, fisto plu-
Primum notat Richard. de S. Victore, quod num. 110. Mar-
quam aquas habeat susceientes, & quantumlibet 179.
multæ depluant, semper plures desiderat, & illas Ratio 1.
distribuit per Canales & aquæ ductus, per quos Apud Bo.
illas ad hanc & illam dirigit areolam, ad hunc rin-
& illum campum, ad hanc & illam arborem, & in Pf. 118.
quæ procerior est suaque latius extendit radices v. 136.
aqua perfunditur copiosiori. Talis oportet vt sit V.
verus penitens. Nunquam à ploratu satietur, Semper
semper lacrymis madentes circumferat oculos: stendum
vt ante diximus de D. Pet. hoc Dauid exposuit pro pec-
dum ait: Fuerunt mihi lacryma mea panes die ac cati.
nocte, An non aptius diceret: fuerunt mihi po- Pf. 41. 6.
tus: In Pf. 41.

zuz nequaquam respondet D. Augu. etenim profundum hic latet arcanum. Porus sedat sitim, quam cibus prouocat, & quanto quis amplius comedit, tanto siti exarefecit acioti, panis sicci comede fructum, quantum tibi sicim excitabit? ait Dauid quod nocte dieque semper ploraret; verum has lacrymas nedum il i sitim harum aquarum extinxisse, imo acrimis incendisse: quia verus poenitens lacrymis numquam exsatiatur. Illas effundere debet sicut agricola, femina, quæ cadant super hæc & illa peccata, abundanter tibi, & alibi magis pro eorum grauitate, iam si per illud maiori decedat vberitate, quod malitiam præfert enormiorem.

Hoc quoque verus ille poenitens Dauid verbis illis explanauit: *Exitus aquarum deduxerunt oculi mei: quia non custodierunt legem tuam. Legit D. Hierony. Riuus aquarum suebant de oculis meis.*

VI. Qualiter peccata sint descendenda.

Alij. *Riuus aquarum producorum oculi mei. Quid tibi persuades, cum peccata sint sine numero, ita lacrymæ sine vilo esse debeant numero, vt vix vna bene formata videatur? multæ tibi conueniunt aquæ, & illæ quidem per canales dispositæ quæ desuuant super hoc & illud peccatum, illud & aliud, tanto magis vel minus, quanto fuerit aliud magis vel minus excecandum. His conformiter proponit D. Greg. argumentum, prælegens Prædicatores documenta, quibus admonere & instruere debent peccatores. Primo: inquit moneant illos, vt lacrymæ culpæ conueniant, etenim multæ maculæ multas postulant aquas. quibus emundentur. Et hoc ait Dauid lacrymas fundendas pro mensura & proportione flagitiorum: *Admonendi sunt qui peccata deplorant operum, vt consummata mala perfecto diluunt lamento, ne plus astringantur in debito perpetrati operis, admo. 30. Et minus soluant debito satisfactionis. Scriptum quippe est: potum dedit nobis in lacrymis. Et in mensura: vt videlicet vnus cuiusque mens tantum penitendo compunctionis suæ bibat lacrymas, quantum se à Deo meminit aruisse per culpas. Secundò: docendi sunt vt peccata sua descentes canales faciant velut agricolæ, vt desuuant aqua quatenus super hoc & illud & aliud dimanet, sicquæ vnicuique taliter, vt malitiæ eorum correspondeat apte grauitati. Admonendi sunt vt quæque admissa considerent, Et cum per vnumquodque erroris sui iniquationem descent, simul se ac totos lacrymis mundent. Hoc, interprete eodem autore, indicauit vates Ieremias, quando poenitentiam acturus**

D. Greg. In Pastor l. 3. p. 1. admo. 30. Ps. 79. 6.

Thre. 4. 48

pro peccatis vrbis Ierusalem hæc ait: *Diuisiones aquarum deduxit oculus meus. Diuisas quippe ex oculis aquam deducimus, quando peccatis singulis*

dispertitas lacrymas damus. Neque enim vno eodemque tempore aque mens de omnibus dolet, sed dum nunc huius nunc illius culpa memoria acrimis tangitur, simul de omnibus commota purgatur.

Quærun Theologi vtum necessarium sit ad bonam scelerum tuorum poenitentiam, vt singularem elicias contritionem & dolorem de singulis peccatis in individuo? hæc illis relinquamus. Tantum dico cum D. Thoma & eius subtili commentatore Caietano: non tantos à te requiri contritionis & doloris actus, quot sunt peccata; potro necessarium esse vt lacrymæ, tristitia seu dolor de omnibus excitetur, sicut de aqua qua rusticus arua rigat, siquidem vnus aquæ ductus ad singulas herbas seu plantas non deriuatur: opus tamen est vt earum copia ad omnes & singulas peruat, vt ne quidem vnus sit quæ his aquis non demergatur. Hoc primum est quod te docet agricola: secundum: quibus vtiliter has lacrymarum aquas impendas. Nihil agricolæ pretiosius ipsa aqua, nec de alio loquitur, agit, aut desiderat, semper intigitat quæritque modum illas obtinendi. Hinc inuentiones illa riuorum in fluminibus, canalium & anthliarum, de illis & propter illas frequentes commouentur lues & indignationes: potro hoc studiosius procurat vt eo desuuant vbi commodum possunt adferre maximum. Arua seminat, deficit illa aqua, conueritur: videt duci aquæ ductum, quia via sternitur vlteriori, nec illi vllum adfert fructum, quinimo multum incommodi, perturbatur & aletuinam hæc aqua in meum deriuetur pratrum quam ego messe gauderem copiosa: adest Aprilis & Maius, quando prata magis aquarum copia indigent, ab his est etenim optimæ messis otigo: quam diligens hinc inde riuelos conquirat, quibus campus irrigetur; quo non dolore premeretur si messem suam cerneret languentem ex aquarum penuria: videret autem, vicinum aquæ ductum dirigere per dumeta & spineta, idque inutiliter: Heu frater mi, vt quid inutiliter aquam expendis, quæ nedum nullum adfert commodum sed potius detrimentum: illam ad hanc partem dirige & per illam cumulos acquiram mihi diuitiarum. An opus illud & industriam notasti agricolæ? Hic igitur te methodum docebit lacrymandi.

Quam pretiosa est quantique valoris aqua lacrymarum? Quam diuitem producit messis? potro verum est hoc, si loco cadat debito. Quam dolendum est, quod omnem eius gurgitem effundas, vbi nullum profert fructum, sed damni plurimum. Quid frustra torrentem dirigis per spina-

VII. Sufficit dolor in communi de omnibus peccatis. 1. 2. q. 113. a. 5. ad 3.

Ratio 1.

VIII. Lacrymæ stercoridæ, vbi nullum profert fructum, sed damni plurimum. neta

meta mundi, ob iacturam temporalem, ob mortem filiorum vel mariti, ob infortuna ut dicitur terrena? Heus amice quantum abertas & quam infructuosa sunt omnes illæ lacrymæ. Quid illis recuperas? Cui vitæ succutris, quæ debita soluis, quam iacturam recalcis: reduc illas & in pratium dirige animæ tuæ, in quo virtutes petierunt, dona consumpta sunt, in quo tot detritæ cadauera quot peccata commisisti: etenim illa aqua damna resarciuntur, vita perditâ recuperatur, de qua remittuntur, adeo per vires tuas insolubilia, ut tota cœlestis & terrestris natura non sufficeret vel pro minimo eorum satisfacere. Hoc argumentum prosequitur D. Augustinus agricolarum insitens indultriæ, quæ docemur modum lacrymandi. Nihil ita proficuum, inquit ille, agricolæ quam sterco & alluuium aquæ turbidæ: etenim si per campum spargatur fructum profert vberissimum: quod si vero super lapides forti vel platearum vel domus tuæ cubiculum spargatur necdum fructum non adferet vllum, sed & damnum maximum: omnia enim coinquabit: Stercus non loco suo positum immunditia est, immundam facit domum, loco suo positum fertilem facit agrum. Ab agricola discite, quod si aqua hæc turbida de oculis proflicus velut sterco super hæc terrena cadat, plus damni adferet quam emolumenti, multum commuta, ut super pratium cadat animæ tuæ: etenim hæc arida est & sterilis, quo possit reddi fecundior: accidit mihi, inquit D. Aug. ut quemdam viderē tot feruentes & abundantes effluentem lacrymas, quæ possent esse viles, accessi illi & interrogavi quam ob rationē illas effunderet? respondet ob nauis interitum, opum iacturâ, filij mortem, & obitu amici. Cui ego: vix tibi, miserecerit me tu, quis quæso huius fructus? Inueni nescio quem tristē sterco video, locū quæro dic amice: unde tristis es? perdidisti, inquit pecuniâ locus immundus, fructus nullus. Audi Apostolum: seculi tristis in mortem operatur. Non solum fructus nullus sed & magna perniciosa, quas longum est enumerare &c. Inspeci alium rursum gementem & flentem: sterco agnosco locum quæro; intendi autem orationi eius, & audis dicentem: Domine miserere mei, sana animam meam, quia peccavi tibi. Confestim conuersus ad Dominum gratias illi retuli & messem huic prædixi copiosam. Gemit peccatum, agnosco agrum, exspecto fructum, Deo gratias. Bono loco est sterco, non ibi vacat, fructum parit &c. Ab agricola discite ex aquis recete fructum, quæ tantam tibi parant vtilitatem. Si regale cubiculum odore foetido repletur, alter um autem

videres hydriam aquæ angelicæ effluentē super immundum sterquilinum, quid illi diceret? O te mente captum, huic ne tam pretiosam impendis aquam; illa cubiculum asperge regium, in quo Rex possit cū filiis, suisque morari magnatibus. Si quis alius calicem præferret aquæ dulcissimæ si que periret, eam tamē in mari profundere: quid illi diceret? O te vitæ stultissimum, quis inde fructus? an forte dulcem efficiet maris aquam? attende, quod si illam biberis, vitam tibi restitues iam suis deficientem. Hoc tibi similiter inculco, qui aquam adeo pretiosam effundis super immunda sterquilina, & aquam adeo suauem super amarissimas pelagi huius mundi aquas: illam deriva eo ubi esse posset vtilitati.

§. 3. Multis sensibus dicere possumus quod Estras mulieri: O stulta &c. Optimè Dominus instruxit filias, Hierusalem mortem illius descendes.

Quam multis dicere possumus, id quod olim euidam mulieri famosus sacerdos Estras: Scriptum legimus hoc in lib. 4. Historia: qui licet auctoritate non fulgeat libri canonici, magnam tamen illi tribuit SS. PP. auctoritatem. Vates hic SS. & sacerdos ex Angeli præscripto, ieiunius, & orationi in deserto vacabat, Deum deprecans ut populū suum de misera illa captivitate, quæ premebatur eriperet, tantaque damnaque ciuitati S. Hierusalem obruerant, repararet, Templumque suum iam combustum & cœcū dignaretur erigere, fiebat amare nimis, & hæc illi cogitatio torquebat acerbis: die quodam vltra modum afflictus inexpectatō oculos conuertit & à longè mulierē cōspicit gemitibus fientem inenarrabilibus, vestes suas dicerpentē, caputque cinere cooperientem: Vidi mulierem in dextera parte, & ecce hæc lugubat & plorabat cum voce magna, & animo dolebat valde & vestimenta eius disissa, & cinis super caput eius. Ut eam vidi, magnum mihi intulit dolorem, magnamque intellexi illius animi esse tristitiam, accessi illam & aio: Domine, quæ causa gemitis? Quis tantus te dolor oppressit? quid oculos tuos fontes reddidit copiosos? sine me te Domine, sic illa: etenim misisset successus qui familiam meam grauat, tantam intulit iacturam, ut licet tota vita hanc deplorē, non tantæ sufficerent lacrymæ. Quis ille tristis euenus? nouens Domine mi: pluribus iam annis marito iuncta vixeram proles infertunda, recurri ad Deum, præceque

D. Aug. Ser. 41. de temp. Tom. 10.

IX. Exemplum.

4. Esdr. 10.